

Відгук
на дисертаційну роботу Хакімової Валерії Тімурівни
«Дипломатія ЄС у постлісабонський період»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Валерії Хакімової «Дипломатія ЄС у постлісабонський період» є комплексним науковим дослідженням, присвяченим актуальній та малодослідженій тематиці функціонування зовнішньополітичної системи Європейського Союзу в умовах постлісабонських інституційних трансформацій. Актуальність теми не викликає сумнівів, адже реформування зовнішньої дипломатії ЄС після набуття чинності Лісабонським договором у 2009 році суттєво вплинуло на здатність Союзу відповідати на зовнішньополітичні виклики, зокрема — на агресивні дії російської федерації проти України, з якими ЄС стикається з 2014 року.

Дисертація має чітку структуру, логічно вибудовану аргументацію, глибокий аналіз джерельної бази та сучасних досліджень у галузі європейських студій та зовнішньої політики (261 найменування). Увага до інституційної еволюції, функціонування Європейської служби зовнішніх справ, механізмів санкційної політики, а також сучасних форм цифрової дипломатії, демонструє високий рівень обізнаності авторки з предметом дослідження. Особливої уваги заслуговує третій розділ, у якому розглянуто практичну реакцію ЄС на повномасштабну війну Росії проти України у 2022–2024 роках. Це свідчить про здатність дисертантки інтегрувати сучасні події у загальний теоретичний та аналітичний контекст роботи.

Важливо звернути увагу на заключну частину висновків до всієї роботи. Валерія справедливо наголошує на важливості подальшого

аналізу внутрішніх суперечностей у межах ЄС, які стримують ефективність єдиної зовнішньої політики Союзу. Зокрема, виділення розриву між задекларованими цінностями та прагматичними інтересами є влучним і водночас чутливим аспектом дослідження європейської дипломатії, що не завжди достатньо висвітлюється в академічних роботах. Не менш важливим є зауваження щодо впливу національних політик держав-членів на прийняття зовнішньополітичних рішень у межах ЄС — ця тема заслуговує окремого міждисциплінарного аналізу, оскільки вона торкається як інституційних, так і ідеологічних аспектів сучасного європейського процесу прийняття рішень. Особливої вартості набуває акцент на довготривалих наслідках повномасштабної війни росії проти України. Авторка слушно відзначає, що ця війна вже зараз істотно впливає на майбутню архітектуру європейської безпеки, а також формує нові умови для міжнародного позиціонування ЄС як глобального актора.

Дисертаційна робота Хакімової В. Т. є завершеним самостійним науковим дослідженням, що має вагоме теоретичне і практичне значення, і повністю відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Авторка заслуговує на присудження відповідного ступеня.

Глебов С. В.

доцент кафедри міжнародних досліджень

ОНУ імені І. І. Мечникова.